

Postbus 242
2130 AE Hoofddorp
T (088) 496 04 21
E info@cea.nl
I www.cea.nl

Datum binnenkomst : 13 februari 2025 Referentie : 25/ICEA/02960 Telefoon : (088) 496 04 21
Bijlage(n) : Behandelaar : Coen Bongers E-mail : info@cea.nl

Onderwerp **Reactie Maastricht University (MURA) - Consultatieformulier uitgangspunten raamwerk**

Let op

Het consultatieformulier bestaat uit vijf onderdelen. Ieder onderdeel verwijst naar de relevante paragraaf van [het consultatiedocument](#) en bevat de bijbehorende doelstellingen, uitgangspunten, consultatievragen en antwoordvelden. Houd hier rekening mee bij het lezen van deze reactie.

Onderdeel 1 van 5

Paragraaf 3.1

Eindtermen op basis van leeruitkomsten

Doelstellingen	A. Eindtermen die zodanig van opzet en inhoud zijn dat ze: <ol style="list-style-type: none">1. toekomstbestendig zijn;4. opleidingen de ruimte geven voor het ontwikkelen van het curriculum en innovaties in onderwijs- en toetsvormen.
Uitgangspunt	Het nieuwe raamwerk beschrijft de eindtermen op basis van leeruitkomsten met op strategisch niveau kaders voor het onderwijs- en toetsprogramma. Onderwijsinstellingen en RPO zijn aansluitend verantwoordelijk voor het opleidings- en toetsprogramma dat wil zeggen het ontwerp van leer- en lesdoelen en de onderwijs- en toetsvormen.
Consultatievragen	<ol style="list-style-type: none">1. Welke kansen ziet u (bij het ontwerpen en invullen van het opleidings-en toetsprogramma) wanneer CEA de eindtermen beschrijft op basis van leeruitkomsten?2. Welke belemmeringen ziet u (om dit te realiseren)?
Vanuit welk perspectief beantwoordt u de vragen? (student, werkveld, opleiding)	Opleiding – Maastricht University opleiding tot Registeraccountant (MURA)

Antwoorden

1.
Meer theoretisch gericht onderwijs, zoals op academisch niveau door universiteiten wordt aangeboden – leent zich minder goed voor een opleidings- en toetsprogramma op basis van leeruitkomsten. Het beginsel van leeruitkomsten leent zich voornamelijk voor praktijkgericht onderwijs, waarbij (academische) kennis kan worden uitgeruild voor vaardigheden en beroepsproducten uit de praktijk, en dat is niet wat het academisch onderwijs beoogd.
Voordelen ten opzichte van de huidige aanpak op basis van eindtermen zien wij niet, mits de eindtermen worden geformuleerd conform de huidige aanpak binnen het universitair bachelor en masteronderwijs en een bepaalde flexibiliteit bieden. Dat betekent: minder eindtermen die tevens meer algemeen geformuleerd zijn.

2.
Het nadeel van een aanpak op basis van leeruitkomsten is dat die los staat van de huidige aanpak in het bachelor en masteronderwijs op basis van leerdoelen. Aangezien de kwaliteitsborging eveneens op leerdoelen is gericht, zal het toezicht op basis van leeruitkomsten ook los komen te staan van het kwaliteitsborgingssysteem dat binnen universiteiten wordt gehanteerd. Een opleidings- en toetsprogramma op basis van leeruitkomsten kent daarnaast een risico met betrekking tot de meetbaarheid en toetsbaarheid. Hierdoor kan de vergelijkbaarheid van het (theoretische) diploma dat de Nederlandse accountantsopleidingen afgeven in het geding komen. De huidige invulling van het curriculum op basis van leerdoelen en eindtermen kan voldoen, mits universiteiten in die eindtermen voldoende bewegingsvrijheid krijgen.

Onderdeel 2 van 5

Paragraaf 3.2

Themagericht raamwerk

Doelstellingen	A. Eindtermen die zodanig van opzet en inhoud zijn dat ze: <ol style="list-style-type: none">2. conceptuele vorming stimuleren (en het 'stapelen' van onderwerpen voorkomen);3. aansluiten op de diverse werkpraktijk;4. opleidingen de ruimte geven voor het ontwikkelen van het curriculum en innovaties in onderwijs- en toetsvormen.
Uitgangspunt	Het nieuwe onderwijsraamwerk beschrijft de eindtermen themagericht.
Consultatievragen	<ol style="list-style-type: none">1. Welke kansen ziet u als het gaat om een thematische insteek?2. Welke belemmeringen ziet u als het gaat om een thematische insteek?3. Voor welke (max 6) thema's zou u kiezen voor de oriëntatie Assurance en/of Accountancy-MKB?
Vanuit welk perspectief beantwoordt u de vragen? (student, werkveld, opleiding)	Opleiding - MURA
Antwoorden	<ol style="list-style-type: none">1. De grote meerwaarde van themagericht onderwijs kan de grotere leeropbrengst voor studenten zijn. Dit moeten dan wel thema's zijn waar studenten in de accountantspraktijk mee worden geconfronteerd, zodat een grotere leeropbrengst ook daadwerkelijk wordt bereikt. Een alternatief voor het opdoen van ervaring met de thema's in de praktijk kunnen ook praktijksimulaties zijn.

2.
Thematisch onderwijs is pas effectief als studenten met de (thematische) onderwerpen in de praktijk in aanraking komen. Dat betekent dat de thema's en de werkzaamheden die studenten in de praktijk verrichten op elkaar afgestemd moeten worden. Dat kan bij een aantal thema's, zoals bijvoorbeeld continuïteit, betekenen dat accountantskantoren studenten met die onderwerpen in aanraking moeten gaan brengen.
Daarnaast is voldoende vakkennis bij studenten op de onderdelen die in het thema bij elkaar komen een voorwaarde voor effectief en efficiënt themagericht onderwijs. Die vakkennis kan grotendeels in het bachelor en mastercurriculum aan bod komen, maar zal ook deels in het postmasteronderwijs moeten worden gedoceerd.

3.
Enkele voorbeelden voor de oriëntatie Assurance zijn:

- Planning van de accountantscontrole (vanuit rol student daarin, inclusief vaktechniek, IT, ethiek, ontwikkelen vaardigheden communicatie intern/extern etc.)
- Uitvoering van de accountantscontrole (zie hiervoor)
- Afronding van de accountantscontrole (zie hiervoor)
- Duurzaamheid (informatie, verslaggeving en controle)
- Fraude (preventie, detectie, psychologie en recht)

Onderdeel 3 van 5

Paragraaf 3.3

Theorie en praktijk geïntegreerd in de eindtermen

Doelstellingen	<p>A. Eindtermen die zodanig van opzet en inhoud zijn dat ze:</p> <ol style="list-style-type: none">3. aansluiten op de diverse werkpraktijk. <p>B. Eindtermen die de vormgeving van de accountantsopleiding zodanig stimuleren dat:</p> <ol style="list-style-type: none">1. het leereffect voor studenten optimaal is;2. dubbelingen voorkomen worden;3. de administratieve last voor studenten verlaagd wordt;4. de professionele ontwikkeling tot startbekwame accountant in een actieve leercultuur plaatsvindt.
Uitgangspunt	CEA wil de integratie van theorie en praktijk zoveel mogelijk stimuleren door de eindtermen geïntegreerd te beschrijven en in het raamwerk geen onderscheid te maken in eindtermen voor theorie en praktijk.
Consultatievragen	<ol style="list-style-type: none">1. Hoe kijkt u aan tegen de integratie van de eindtermen van theorie en praktijk?2. Welke kansen ziet u daarin voor studenten, het onderwijs- en/of het werkveld?3. Welke belemmeringen ziet u?
Vanuit welk perspectief beantwoordt u de vragen? (student, werkveld, opleiding)	Opleiding - MURA
Antwoorden	<ol style="list-style-type: none">1. De integratie van de eindtermen van theorie en praktijk bevordert de integratie van de theorieopleiding en de praktijkopleiding en daarmee de studeerbaarheid van de totale accountantsopleiding. Door de integratie van eindtermen wordt synergie gecreëerd en kan het totale studietraject worden ingekort, terwijl het leereffect juist groter wordt omdat de theorie beter kan worden geïntegreerd met de praktijk. In de Maastricht University opleiding tot Registeraccountant (MURA) experimenteren we hier momenteel mee (pilot).

2.

Voor studenten kan dit tot een verbetering van de studeerbaarheid van de totale accountantsopleiding leiden, mits theorie en praktijkopleiding optimaal op elkaar zijn afgestemd.

Voor het onderwijsveld kan dit een verbetering van het studierendement betekenen omdat theoretische kennis beter beklijft.

Voor het werkveld kan dit een verbetering van de leercurve van de medewerkers (studenten) betekenen en een efficiëntere inzet van interne opleidingen om eindtermen voor de praktijk (niet meer) af (hoeven) te dekken.

3.

De grootste uitdagingen betreffen enerzijds de verscheidenheid in werkzaamheden (werkomgeving) tussen de studenten waardoor het theoretisch curriculum niet eenvoudig af te stemmen is op de praktijkwerkzaamheden van de student en anderzijds het uit de pas lopen van werkzaamheden van startende accountants met de onderwerpen die op theoretisch niveau aan de orde moeten komen.

<p>Doelstellingen</p>	<p>A. Eindtermen die zodanig zijn van opzet en inhoud dat ze:</p> <p>4. opleidingen de ruimte geven voor het ontwikkelen van het curriculum en innovaties in onderwijs- en toetsvormen.</p> <p>B. Eindtermen die de vormgeving van de accountantsopleiding zodanig stimuleren dat:</p> <p>3. de administratieve last voor studenten verlaagd wordt.</p> <p>C. Eindtermen die qua normering zodanig ingestoken zijn dat:</p> <p>1. brede en diverse instroom (in de postinitiële fase) wordt gefaciliteerd;</p> <p>2. er aandacht is voor doorstroom, inclusief 'herintreders' qua studie.</p>
<p>Uitgangspunt</p>	<p>In het nieuwe raamwerk wordt de ECTS-norm per vakgebied losgelaten. Het beheersingsniveau omschrijft de kwalificaties bij afronding van de accountantsopleiding. Dit geeft de mate van complexiteit en zelfstandigheid aan waarop iemand de vereiste competenties moet behalen. De kwalificaties sluiten aan op het European Qualifications Framework (EQF) zoals dat in EU verband is opgesteld. Ook stelt CEA de eisen waaraan een student moet voldoen om de praktijkopleiding te mogen beginnen conform EQF. Voor de normen van de studielast en studieduur overweegt CEA verschillende mogelijkheden. Deze verschillen in hoeverre CEA opleidingen ruimte biedt om het opleidings- en toetsprogramma in te vullen en een beroep doet op de verantwoordelijkheid van de opleidingen om de kwaliteitsnorm te handhaven. In haar toezichtsrol beoordeelt CEA in hoeverre opleidingen de eindtermen realiseren en vaststellen dat een student deze heeft behaald.</p>
<p>Consultatievragen</p>	<p>1. Op welk niveau horen kwantitatieve en/of kwalitatieve normen thuis in de eindtermen? Bijvoorbeeld op themaniveau, op initieel- en/of eindniveau? En maakt u daarin onderscheid als</p>

Onderdeel 4 van 5

Paragraaf 3.4

Normering van de eindtermen

	<p>het gaat om type normering (studielast, studieduur, beheersingsniveau)?</p> <ol style="list-style-type: none">2. Acht u het noodzakelijk om normen op te nemen in de eindtermen voor studielast en studieduur? Wat zijn uw voornaamste overwegingen hierbij?3. Welke kansen of belemmeringen ziet u bij de mogelijkheden (zie hieronder) die CEA moet meenemen in haar overweging?
Vanuit welk perspectief beantwoordt u de vragen? (student, werkveld, opleiding)	Opleiding - MURA
Antwoord	<ol style="list-style-type: none">1. Een kwantitatieve norm op eindniveau (zoals momenteel 200 ECTS) is passend voor de theoretische accountantsopleiding. Daarbinnen kan toch een kwantitatieve norm op vakniveau worden gesteld, mits deze voldoende vrijheid laat aan universiteiten om studenten met een deels andere vooropleiding (brede instroom) te laten instromen. Deze vrijheid kan worden gecreëerd door op vakniveau een bandbreedte in te stellen waardoor ruimte wordt gecreëerd om studenten met deels andere, relevante, kennis toe te laten. Door vervolgens de eindtermen breder te formuleren, zoals dat al in het reguliere bachelor en masteronderwijs gebeurt, kunnen opleidingen beter accenten leggen en innoveren. Daar zit immers de grootste ruimte.2. Een minimale totale urennorm voor de opleiding in combinatie met een minimum urennorm per vak. De som van de urennormen per vak zijn dan lager dan de urennorm voor de opleiding als geheel, waardoor ook andere vooropleidingen (deels) kunnen worden gewaardeerd.

3.
 Het loslaten van een kwantitatieve norm voor de opleiding als geheel en per vak, kan ertoe leiden dat studenten onvoldoende kennis opdoen op vakniveau, terwijl die wel essentieel is om een thema te kunnen bestuderen.
 Daarnaast gelden kwantitatieve normen voor een opleiding en per vak in het gehele universitaire bachelor en masteronderwijs. Een dergelijke normering voor het gehele universitaire accountancycurriculum sluit dan ook goed aan op de bestaande normering in het universitair onderwijs en de daarop gerichte kwaliteitsbewaking binnen de universiteiten.

Mogelijkheden

Uw overwegingen:

Studielast theoretische opleiding:

- Geen normering voor de studielast,
- Een minimum ECTS-norm voor gehele accountantsopleiding of een (minimum) ECTS-norm enkel voor de postinitiële fase.

ECTS norm voor de gehele accountantsopleiding, inclusief een bandbreedte per vak.

Studieduur en -last praktijkopleiding:

- Urennorm behouden, al dan niet met een kwalitatieve norm voor vakgebied en type werkzaamheden;
- Geen vertaling naar een urennorm, invulling aan NBA/RPO voor driejarige praktijkopleiding;
- Geen kwalitatieve norm voor vakgebieden of type werkzaamheden.

Een kwantitatieve urennorm in combinatie met een allocatie naar type werkzaamheden (met een bandbreedte).

Onderdeel 4 van 5

Paragraaf 3.4

Normering van de eindtermen

	<p>Beheersingsniveau theoretische en praktijkopleiding:</p> <p>CEA sluit met haar kwalificaties aan op het raamwerk dat gangbaar is in het hoger onderwijs. Het gaat om beheersing van de competenties op bachelor en/of masterniveau.</p> <p>CEA stelt per oriëntatie toelatingseisen (minimum) voor praktijkopleiding in aansluiting op het beroepsprofiel.</p>	<p>Het hanteren van het EQF is passend. De momenteel gehanteerde beheersingsniveaus op basis van de Bloom taxonomie zijn echter eveneens gangbaar in het hoger onderwijs, en geven een concreet handvat om het beheersingsniveau aan te duiden en te meten.</p>
--	---	---

Onderdeel 5 van 5

Paragraaf 3.5

Aandacht voor (brede en diverse) instroom en doorstroom

Doelstellingen	C. Eindtermen die qua normering zodanig ingestoken zijn dat: <ol style="list-style-type: none">1. brede en diverse instroom (in de postinitiële fase) wordt gefaciliteerd;2. er aandacht is voor doorstroom, inclusief 'herintreders' qua studie.
Uitgangspunt	CEA overweegt een minimum set van competenties te beschrijven op basis waarvan een student aan de postinitiële fase van de theoretische opleiding kan beginnen zonder aanvullende deficiënties (instroomprofiel). Dit maakt voor studenten helder waar minimaal aan moet zijn voldaan en belemmert de student niet in zijn keuze van onderwijsinstelling. Opleidingen kunnen op basis van de minimum set een ontwikkelgesprek houden om te bepalen in hoeverre een student al competenties heeft verworven en waar aanvullende ondersteuning nodig is.
Consultatievragen	<ol style="list-style-type: none">1. Hoe kijkt u aan tegen het beschrijven van een minimum set van competenties benodigd om te kunnen starten in de gehele postinitiële fase van de opleiding (dus het theorie- en praktijkdeel)? Welke uitdagingen ziet u daarbij om dit te realiseren?2. Wat is er volgens u nog meer nodig om een bredere en diverse instroom te faciliteren?
Vanuit welk perspectief beantwoordt u de vragen? (student, werkveld, opleiding)	Opleiding - MURA
Antwoord	<ol style="list-style-type: none">1. Het idee van een minimum set aan competenties om te kunnen starten aan een post initiële opleiding veronderstelt dat bachelor en mastercurricula ook gelijk zijn. Deze verschillen echter per universiteit en zijn ook niet eenvoudig aan te passen aangezien zij ingebed zijn in het hele curriculum van een faculteit. Dit beperkt derhalve de inrichting van de post-initiële opleiding. Een op de opleiding toegesneden entreetoets is wel mogelijk om te toetsen welke kennis een student zich nog moet toe-eigenen.

Onderdeel 5 van 5

Paragraaf 3.5

Aandacht voor (brede en diverse) instroom en doorstroom

2.

Een bredere en diverse instroom kan eenvoudig gerealiseerd worden door op vakniveau een bandbreedte in studielast in te voeren, waardoor de voorgeschreven studielast (ECTS) op vakniveau ruimte laat om via andere kennis (vakken) te compenseren tot de maximale totale studielast van de accountantsopleiding.

Hierdoor wordt geborgd dat studenten enerzijds een minimaal vereist kennisniveau hebben van de verschillende onderdelen (vakgebieden) van een accountantsopleiding en anderzijds biedt dit ruimte om studenten toe te laten die deels andere kennis hebben opgedaan in aanpalende vakgebieden (zie hiervoor ook het antwoord bij onderdeel 4 van 5).